

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De institutione Ordinis Cisterciensis, cap. primum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

DE CONVER- SIONE LIBRI PRIMI

CAPVT PRIMVM.

CÆSARIVS.

VPIENS loqui de conuersione, illius gratiam inuoco, qui loquitur pacem in plebem suam, & super Sanctos suos, & in eos qui conuertuntur ad cor. Cuius est scribenda inspirare, calamum gubernare, mercedem laboris compensare.

Psal. 84.

Ab iplo enim salutaris est conuersio, quia quos potenter conuertit, ab ipsis misericorditer iram suam auertit. APOLLONIVS: Videtur mihi necessariū, vt priusquam tractes de virtute conuersionis, summam perstringas, quo in loco, à quibus personis, qua necessitate noster ordo sit institutus, vt sic posito fundamento, super ædifices parietes spirituales ex lapidibus viuis, politis, pretiosis, qui voluūtur super terram.

CÆSARIVS: In Episcopatu Lingonensi situm est cœnobium, nomine Molismus, fama celeberrimum, religione perspicuum, viris illustribus nobilitatum, possessionibus amplum, virtutibus clarum. Et quia diuinijs virtutibusque diuturna non potest esse societas, viri nimirum sapientes, & virtutum amatores, altiùs intelligentes, licet honestè in præfato cœnobio viuerent, minùs tamen ipsam, quam professi fuerāt, regulam quia obseruarent considerantes, habito inter se communi consilio, viginti & vnus monachi, vnà cum patre suo Roparto, vnanimi assensu, eodem spiritu, venerunt in locum horroris & vastæ solitudinis, nomine Cistertium, ibi viuere cupientes de opere manuum suarum, secundum regulæ præceptum. Anno igitur Dominicæ incarnationis millesimo nonagesimo octauo, venerabilis Hugonis Lingonensis ecclesiæ Episcopi, & tunc Sedis Apostolicæ legati, atque

*De initio
ordinis
Cister-
ciensis.*

A

religiosi

DE CONVERSIONE

2
 religiosi viri Walteri Cabilonensis antistitis, nec non
 & clarissimi principis Odonis ducis Burgundiae, con-
 silio & auctoritate roborati, in praedicto loco abbatiā
 construere coeperunt. Et quia cœnobium, de quo
 exierunt, constructum fuerat in honore beatae Dei
 genitricis Mariae, tam ipsi, quam eorum successores,
 de eodem nouo monasterio propagati, omnes suas
 ecclesias in honore eiusdem gloriose Virginis censue-
 runt esse dedicandas. Non multo post, cum instan-
 tia monachis Molismensibus Abbatem suum requi-
 rentibus, iussu secundi Urbani, consensu Walteri Ca-
 bilonensis Episcopi reducitur, & Albericus vir san-
 ctus ac religiosus eius loco substituitur. Cuius solici-
 tudine, Dei gratia cooperante, non mediocriter val-
 lis illa claruit, & in rebus necessarijs creuit. Quo de-
 functo, Stephanus vir aequè sanctus, natione Angli-
 cus, successit. Et cum adhuc essent pauci numero, per-
 sonis secularibus venerantibus in eis vitæ sanctitatē,
 sed abhorrentibus austeritatem, sanctus Bernardus,
 anno decimo quinto, cum triginta ferme socijs ad-
 uenit, & suauis iugo Christi ibidem collū submitit. Ex
 tunc coepit vinea illa Domini Sabaoth crescere ac di-
 latari, atque palmites suos extendere à mari vsque ad
 mare, & impleta est terra possessione eius. Primæ eius
 propagines, Firmitas, Pontiniacum, Clarauallis, Mo-
 rimundus. Istarum quatuor domorum Abbates tan-
 tæ auctoritatis sunt, vt Abbatem Cisterciensem visi-
 tent simul, & singillatim ab eo versa vice visitentur.
 APOLLONIVS: Quid est visitatio? CÆSARIVS: Disci-
 plinæ cōseruatio. Duo enim primitiui patres institue-
 runt ad vitiorū correctionem & charitatis cōserua-
 tionem, videlicet, generale capitulū & singulis annis
 visitationes domorū. Anno Domini millesimo cente-
 simo decimo quinto fundata est domus Clarauallis,
 cuius primus Abbas erat S. Bernardus: * Claustrensis
 verò, millesimo ceteresimo trigesimo quarto. Deinde an-
 no millesimo centesimo octogesimo octauo, sextode-
 cimo Kal. April. cōuentus noster exiuit de Claustro cū
 Abbate suo Hermāno, & vndecimo Kal. eiusdē mensis
 venit

Psal. 79.

* Hemen
 roderse
 monaste-
 rium in-
 celligit.

LIBER PRIMVS.

venit super montem Stromberg. Postea quarto anno descendit in vallem, quæ nunc dicitur vallis sancti Petri. APOLLONIUS: Cùm ex his quæ audiui, ordo Nigrorum & noster eiusdem sint regulæ, miror cur tam disparis sint disciplina. CÆSARIUS: Noueris Cluniacenses & Cistercienses vnus quidem esse regulæ, sed dissimilis obseruantia: aiunt enim rigorem regulæ à quibusdam sanctis patribus esse temperatum, vt multi in ordine possint saluari. De habitu verò, in quo maxima videtur esse diuersitas, audi quid dicatur; De colore aut grossitudine non causentur monachi, sed quales inueniri possunt in prouincia qua habitant, aut quod vilius comparari potest. Hęc de his dicta sufficiant. Hoc autem fixum teneas, ordinis nostri auctorem esse Spiritum sanctum; institutorem sanctum Benedictum; innouatorem verò venerabilem Abbatem Robertum.

S. Benedicti. cap. 55. regim. la sua.

CAPVT II.

APOLLONIUS.

Considerans in præfatione tua ordinem propositæ narrationis, miror contritioni antepositâ gratiam conuersionis, cùm videatur prorsus superfluum, vt quis conuertatur, nisi prius de peccatis suis conteratur. CÆSARIUS. Contritio aliquando præcedit conuersionem, aliquando sequitur. APOLLON. Vellem mihi hoc exemplis probari: prius tamen audire delectat, quid sit conuersio, vnde dicatur, quot sint eius species, seu quibus occasionibus quis conuertatur. CÆSAR. Conuersio est cordis versio, vel de malo in bonum, vel de bono in melius, vel de meliori in optimum. De hac conuersione per Salomonem dicitur: Verte impium, & non erit; subaudis, peccator, quod prius fuit. Prima versio est ad cor, secunda in corde, tertia de corde: prima cõuersionis, secunda deuotionis, tertia contẽplationis. Cõuersio ad cor est redire de culpa ad gratiam, de peccato ad iustitiã, de vitio ad virtutẽ; de hac per Isaiam dicitur: Præuaricatores redite ad cor. Conuersio in corde est profice-

Proff. 12

Isai 46

A 2

re in